

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 — —
Helyben házhoz hozva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, augusztus 7.

Végrehajtás levetköztetéssel.

Okányban levetköztettek egy embert karhatalommal, mert már csak az volt a sajátja, a mi rajta volt. A modern végrehajtást egy intelligens ügyvéd, egy bírósági végrehajtó eszközöltették és két csendőr hajtotta végre. Tartozott A.-nak, B.-nek, C.-nek s Isten tudja még kinek. A., B., C. stb. elverték rajta a port, elszedték tőle a mije volt, de következett még valami. X. Y., a ki kiküldte »fogas« ügyvédjét, hogy hát ha tudnának még abból a szegény ördögből valamit kisajtolni.

Szó sincs róla, megtették a mi rajtuk állott s igazán nem tehetnek róla, hogy Tarsoly Jánosnak nem volt már semmije.

Végrehajtás több fajta van — a törökvilág harámbasáinak sarcolásától, az osztrák uralom katonai elszállásolásától, az adósok börtönétől kezdve egész a mai nap divó dobolási rendszerig.

Szegény Tarsoly János, ha végig szenvedte volna valamennyit a jelenleg divatozó kivételével, még sem éri az a szegény, a mi a folyó hó 3-án nála végbement végrehajtással érte.

Feljegyezni való körülmény. A codifikálás korszakát éljük jelenleg a magyar igazságszolgáltatás történetében s ugyanekkor a legcsufabb alakban jelentkezik

az igazságszolgáltatás. Olyan esetek, melyeket minden áron szeretnénk elhallgatni, nem létezőnek tekinteni, mert ezek — nem a XV. században történtek, hanem a XIX.-ben. A mócsai kivallatás mellé méltóképen sorakozik az okányi végrehajtás.

Vérlázító dolgok ezek, mert ezek által látjuk beigazolvva azt, hogy Magyarország igazságügyi adminisztrációja mily könnyen felbillen, ha önző emberi érdekek játszanak közbe. Az önzés megöli az igazságügynek.

Magyarország igazságügyminisztere nem fogja tűrni, hogy e fekélyek elharapódzanak, hanem erélyes kézzel fog azok kivágásához.

Az esetről tudósítónk a következőket írja:

Okány, augusztus 5.

A sok rosszul sikerült vállalkozások, rossz termés teljesen zilált anyagi helyzetbe sodorták Tarsoly János okányi lakost, a ki azelőtt a község egyik legvagyonosabb gazdája volt. Földjeire, házára adósságokat veit föl, melyeket nem volt képes törleszteni s végre is dobra ütötték mindenét. Egyszerre azon vette magát észre, hogy teljesen vagyon nélkül áll.

Folyó hó 3-án ismét végrehajtó látogatott be hozzá Kálnoky Mihály nagy-szalontai bírósági végrehajtó személyében, vele jött a hitelező ügyvédje, Hadházy Kálmán nagy-szalontai ügyvéd.

A mint beléptek Tarsoly János házába, rögtön tisztában voltak a helyzettel, hogy itt mit sem foglalhatnak le, erősebb eszközökhöz folyamodtak tehát.

Az ügyvéd felszólította a kárvalott embert, hogy adja elő a mije van. Az elkéseredett ember csak e pár szóval válaszolt:

— Nincs semmim!

— Parancsolom, hogy adjon elő mindent, mert különben csendőrt hozatok! — fenyegetőzött az ügyvéd.

Mikor a fenyegetésnek sem lett semmi eredménye, Hadházy Kálmán ügyvéd karhatalmat kért és Kálnoky Mihály bírósági végrehajtó két csendőrt hivatott elő.

A csendőrök előjöttek s Tarsoly Jánost levetköztették teljesen — minden tiltakozása ellenére — s azután átkutatták ruháját, azonban minden eredmény nélkül, mert nem találtak nála egy árva krajczárt sem.

Mikor a motozással kész voltak, egy csendőrnek a Tarsoly kalapja jutott eszébe, a melyet szintén megnézegetett, hogy nincs-e a bélésében elrejtve, — de az előbbihez hasonló eredményrel.

Ezalatt a községben is hire ment az egészen új végrehajtásnak s nagy ingerültséget keltett.

Tarsoly János pedig mikor magára szedte ruháit, intézkedett egy sürgönyről az igazságügyminiszterhez a hatáskörét túllépett végrehajtó ellen, azonkívül a nagyváradai ügyvédi kamaránál a fegyelmi eljárás megindítását kérte az ügyvéd ellen.

A mócsai eset következményei.

Az a sok botrány, ami Komárommegye közigazgatásában az utolsó időkben előfordult, a tetőfokra hágott a híres mócsai esettel. Amióta hire ment a vérlázító inkvizíciónak, bizonyossá lett, hogy a vármegye főispánjának, Sárközy Aurélnak el kell hagynia helyét. Sorsában osz-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szeretet csillaga,

Irtá: Dr. Némethy Gyula.

Várad alatt Körözs menti réten
Házikók közt áll egy boldog éden,
Fusztaság közt édes kis tanya;
Torony helyett kápolnája ormán
Szent Fiát hű keble karja hordván
Aldva áll az édes szűz Anya.

Kis pacsipta kék egekbe szárnyal
Zeng a lomb közt édes csattogány dal
Enyhé árnyék jár a kis tanyán;
A magasból kis harang ha csendül
Ima, ének arra vissza zendül.
Üdvözölt légy Márja szűz Anyám.

E kis fészek hív szűzek tanyája,
Benne Jézus legszerette nyája,
A gyerek had, mint a raj, zsidong;
Gyűlnek egybe, majd a tanterembe,
Udvaron majd játszanak kerengve,
Csengetyű szó, hogyha bong zengve

Kis dedeknek áldott puha fészek
Szűzi keblen szívnak édes mézet
Szeretnek áldott melegét;
Van kit anyja elhagyott hitetlen,
Másiké már jóra tehetetlen,
Hant borítja porló tetemét.

És ha eseng a déli szent harangszó
Koldusoknak, éheseknek hangzó
A tanyára gyűl egy új sereg;
Nem riaszt itt gazdag dolyfe, kénye,
Mind betelhet Jézusnak szegénye,
Sápadt arcán hála könny perreg.

Hol beteg küzd kórral, kinos ágyon;
Elhagyatva széles e világon
Kis kasunknak méhe ott beszól;
Enyhül ott a kín igája, vésze,
Irgalomnak csöppen édes méze,
Ápolónó szelid ajkiról.

Harminez éve áll ez áldott hajlék
Es azóta hány szegényre hajlék,

Hány kicsinyre védő födele,
És ha szólott száz szegény imája,
Száz gyermeknek csacska piczi szája,
Hálatelten egyesült vele.

És ki volt e hajlék alkotója,
Hogy az ének hátáját lerója,
Irgalomban gazdag szív iránt;
Lanyha szív, hogy buzgalomra keljen,
Ezer áldást hogy le esdekellen
Rá az égből egyesült imánk.

Főpap jár ott, oly kopott ruhája,
Utban is csak olvasót mond szája
A szegényeknek szegénye ő
Am ahol jár, kinek szivatagján,
Szomjuságnak égető homokján
Enyhületnek szent pálmája nő.

* * *

Kondul újra kápolnánk harangja
Ily keserűvel soha se szólta hangja
Át süvölt a házikókon át;
Hogy lehetne jaj nélkül megállni,
Hogy ha látják sir fenékre szállni
Azt az áldott gondos jó atyját!?

tozik hír szerint a megye alispánja, *Ghyczy Dénes* is. A közigazgatás élére ilykép Komáromban már legközelebb új férfiak kerülnek. A főispán helyére két jelöltje van a kormánynak. Az első, akit a megyében is nagyon szeretnének, *Feszty Lajos* nagybirtokos, az Eszterházyak volt uradalmi igazgatója. Feszty igen kedves embere a kormánynak is, mert ő volt az, ki a legutolsó választáson győzelemre segítette Tatán a szabadelvű-párti *Konkoly-Thege Miklóst* a néppárt jelöltjével szemben, a ki pedig ép a tatai gróf, *Eszterházy Ferencz* volt. A másik jelölt gróf *Hugonnay Béla* jelenleg szathmári főispán, a kit meg az kvalifikál a többek közt, hogy komárommegyei földbirtokos s így a helyi viszonyokkal szintén ismerős. Biztosabbra veszik azonban a Feszty Lajos kinevezését. Az alispáni szék betöltésénél a megye bizalma *Horváth Géza* volt orsz. képviselő, most tatai ügyvéd személyében összpontosul. Ha Horváth elfogadja a jelölést, meg is választják feltétel nélkül.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

A vármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt, a vármegye kistermében tartotta meg rendes havi ülését.

Jelen voltak:

Dr. Beöthy László főispán mint elnök, Szunyogh Péter alispán, dr. Wallner Ödön tisztifőügyész, Hraniczky Károly árvaszéki elnök, dr. Kassay Kálmán t. főorvos helyettes, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Szilvássy Alajos p. ü. igazgató helyettes, dr. Perjessy Mihály kir. ügyész, Kikindai Gyula kir. főmérnök, Hegyesi Márton, id. Markovits Károly, Bodnár Farkas, Szunyogh Szabolcs, gróf Tisza Kálmán, valamint alispáni előadókként: Baranyi András és Keszthelyi Zoltán tb. főjegyzők, dr. Cziffra Kálmán aljegyző és Beöthy Lajos tb. aljegyző.

Az alispán jelentése.

E szerint a lefolyt július hónapban volt 18 tiszta, 5 fellegetes és 8 esős nap.

A közegészségügyi állapot kedvezőbb volt, mint az előző hónapban, ugyanis a hivatalos orvosok 3429 beteget gyógykezelték, tehát 402-vel kevesebbet, mint júniusban.

Uralkodó kórokként valamennyi járásban az emésztési szervek bántalmi fordultak elő elég kedvező lefolyással.

*Am a szűz ott fenn a templom ormán,
Szent fiát há keble karja hordván
Önti vigaszt édes balsamát;
»Akinék tölt irgalomban élte,
Égi honnal immár föleserélte
E siralmak földi bu honát.»*

*Templomunkban porló földi hamván
A gyerek had térdre mind omolván
Mig fölötté hő imát rebeg;
Tul sirámon, tul jajon mi földi,
Aldott lelkét már körül özőnli
Egi fény, az égi szeretet.*

*Vándor utunk földi éjszakáján
Csillag gyuladt napkeletnek táján
A magasból szíve ragyog át;
Minden színek hurjain rezegjen,
Minden ajk ma hő imát rebegjen,
Ugy kövessük Nogáll csillagát.*

A fertőző betegségek közül előfordult:

1. Roncsoló toroklob 7 járás 7 községében 17 esetben, ezek közül gyógyult 11, meghalt 5, ápolás alatt maradt 1.

2. Vörheny 10 járás 13 községében 98 esetben, ezek közül gyógyult 61, meghalt 3, ápolás alatt maradt 41.

3. Kanyaró 9 járás 11 községében 69 esetben, ezek közül gyógyult 61, meghalt 3, ápolás alatt maradt 5.

4. Hökhurut 2 járás 3 községében 13 esetben, ezek közül gyógyult 11, ápolás alatt maradt 2.

5. Hólyagos himlő 2 járás 3 községében 7 esetben, ezek mind meggyógyultak.

6. Vérhas 1 községben, 2 esetben, ezek közül gyógyult 1, ápolás alatt maradt 1.

7. Agyerinczhártyalob 1 járás, 2 községében 3 esetben, ezek közül gyógyult 2, meghalt 1.

8. Gyermekágyi láz 1 községben 2 esetben, ezek közül meghalt 1, ápolás alatt maradt 1.

9. Hasihagymáz 3 járás 4 községében 7 esetben, ezek közül gyógyult 1, meghalt 1, ápolás alatt maradt 5.

Orvos-rendőri bonczolat megejtetett 4 öngyilkos, 5 hirtelen elhalt, 5 külerőszak miatt elhalt és 1 talált egyén hulláján.

Törvényszéki bonczolat 11 esetben esz-közöltetett.

A kir. főmérnök jelentése.

E szerint a vármegye területén lévő állami közutak jó, a törvényhatósági utak pedig meglehetősen állapotban vannak s a fennforgó hiányok megszüntetése iránt az intézkedések megtételtek.

A m. kir. államépítészeti hivatal személyzeténél tapasztalható munkaerő hiány pótlására vonatkozó előterjesztés alapján a vármegye alispánja és a kir. főmérnök megbizattak, hogy a létszám felemelése iránt a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést tegyenek.

A kir. ügyész jelentése.

E szerint a helybeli kir. törvényszéki fogházban a folyó évi július hónapban letartóztatva volt 313 férfi, 55 nő, a hónap végén letartóztatva maradt 225 férfi, 35 nő.

A rab kórházban 3 egyén ápoltatott.

A munka keresmény 125 frt 60 krt tett

A kir. pénzügyigazgató jelentése.

A folyó évi június hónapban befizettetett: egyenes adók czimén . . . 37.229 frt 70 kr. hadmentességi díj czimén . . . 145 frt 10 kr. jogilleték és díjak czimén . . . 18.676 frt 46 $\frac{1}{2}$ kr. fogyasztási és italadók czimén . . . 228.539 frt 84 $\frac{1}{2}$ kr.

bélyeg jövedék czimén . . . 20.054 frt 01 $\frac{1}{2}$ kr. dohányjövedék czimén . . . 99.657 frt 05 $\frac{1}{2}$ kr.

Július hónapban ideiglenes házadó mentesség 125 esetben adatott, fizetési halasztás 3 esetben engedélyeztetett.

Tanügyek.

A borsói állandó menedékház felállítására a főszolgabíró utasított.

Saáp község óvodájának felállítására halasztást kérő folyamodványával elutasított.

Községi óvónő választásokra elnökökül kiküldettek: Hosszu-Pályiba: Fráter Barnabás, Tulkásra: Nagy Márton.

Játó-Hodog és Szalárd községekben megüresedett községi tanítói állások választására elnökökül Weitersüzt János köldetett ki.

A nagyváradai I. sz. káptalan által Czirkó pusztáján létesíteni szándékolt iskola terveze átdolgozás végett visszaadatott.

Déclá községének az 5 %-os iskolai pótdadól való felmentés iránti kérelme — elutasított.

Szászfalva és Nánbgyest községek 5 %-os iskolai pótdadó fizetése alól felmentettek.

Gyászünnepelel Nogáll püspökről.

Kegyeletes, meghatóan impozáns gyászünnepelel rendezett vasárnap délután a nagyváradai kath. legényegylet egyik alapítója s legnagyobb jötevője: *Nogáll János* f. püspök elhunytá alkalmából.

Az egyleti helyiség összes termei nem voltak képesek befogadni az előkelő férfi és nő vendégeket és az egylet tagjait. A megjelent előkelőségek között ott láttuk *Vinkler József* v. püspököt, *Radnay Farkas*, *Palotay László* és *Felser Antal* kanonokot és az alsóbb papság soraiból igen sokat.

A helyiség nagytermében folyt le a megható ünnepelel, melyet dr. *Vucskics Gyula*, az egylet elnöke nyitott meg szép beszéddel, a melyben hálás kegyelettel emlékezett meg b. e. *Nogáll püspökről*.

Utánna az egylet énekkara adta elő *Kalmár* Illés karnagy vezetése alatt *Radványi Aladár*nak ez alkalomra irt igen szép költeményét *Beleznay* által zenésített gyönyörű dalmra quartettben.

Majd *Boér Blank Géza* lakatos segéd emlékezett meg kegyeletes és hálás szavakban *Nogáll püspökről*, a mely után *Abella József* egyleti tag elszavalta dr. *Némethy Gyula* remek költeményét: »Szeretet csillaga« czimvel. A gyönyörű költemény könnyeket csalt a hallgatóság szemébe.

Ezután következett *Pálffy Béla* főreáliskolai hittanár megragadó emlékbeszéde »A szent fa« czimvel, melynek hatásos bevezető részét adjuk a következőkben:

Igen Tisztelt Vendégek és Taglársak!

Nagy ember emléket idézem fel önök előtt.

Férfiről szólok, ki mestere volt a tollnak, ki nagy volt a szóban, kinek szeretet műveit toll le nem írhatja, szó nem méltányolhatja eléggé soha.

Nogáll püspök emléket idézem.

Gyászban volt a város, könnyezett az egész nép, mikor holt hire szétszállott; s mikor sirba vittük együtt mentek koporsója után a város nagyjai s az elesett szegények; arcaikon oly igaz fájdalommal, mintha mindenki a maga halottját kísérte volna.

Ki volt *Nogáll püspök*, hogy haló porában is ily áldott az emléke, ily példátlan az ő megbecsülteése?

* * *

Abban az utamban, melyre az ő kegyes jósa küldött, tájképet láttam, feledhetlent. Mintha csak az ő nagy lelkének képét láttam volna a természet remekéből előbontakozni.

Hosszú, mély völgyben város volt építve. Sugár tornya messze kiragyogott a zöld fenyők közül. Ide jártak imádkozni az emberek nehéz munkájuk után. Fent a hegyoldalon, szanaszét a völgyben patak zugott, mely a gondosan művelt földeket öntözte, mint az élő áldás. Ennek a partjain termett a kenyér. Bent a kis városban pedig folyt az élet, a szorgos, munkás élet.

Reneteg hegy emelkedett a város felett, s míg a völgyben pezsgett az élet, fent az ormon az örök hó, a fagy, a halál leselkedett. Csak egy morzsája induljon meg az orom havának, lavina lesz abból, mely mire a völgybe ér, ellenállhatlan hatalommá növe mindent elsodorna, boldogságot, reményt, társadalmi munka verejtékes gyümölcsét — egyszerre.

És mégis! Bár mint a végzet áll a város felett a veszély, bár hull az orom hava folyton, pusztítani nem képes.

Fent a tető alatt, hol eltörpül a fa és földhöz lapul a bokor, itt-ott néhány hatalmas tölgy áll, vihartépetten, de erősen. Hogy nőtt ily nagyra senki sem érti, de azt tartják, hogy Isten különös kegyelme növesztette így meg.

Mert ezektől a fáktól függ az élet, ezek tartják fenn a halált.

Mikor megindul a lavina, mikor még ereje legyőzhető, e fák állják útját. E fák között el nem tud suhanni, megreked közöttük s a lombjaik által összegyűjtött napsugár melege lassankint felolvasztja. Így lesz a halálból élet s pusztító lavina helyett életető; virág, gyümölcs növesztő patak száll a völgyi kis városokhoz.

Az a nép ismeri e fákat, e fák áldásait. Tele aggatja ágait szent képekkel s szenteknek tartja a fákat is. Az erdőt irtja, e fákat védi.

Nem egy közönséges ta pusztult el az erdőből, nem egy közönséges ember halt meg. Várad szent fája dőlt ki, mikor meghalt Nogáll püspök. Ezért ült fájdalom az egész nép arcán, ezért volt e halott mindenki halottja.

* * *

A közönség nagy figyelemmel hallgatta a szépségeiben gazdag beszédet, mely után lehullott a lepell b. e. Nogáll püspök arczképe, a melyet az árvák nevében egy kis leányka babérággal díszített fel.

Végül a dalárda gyászéneke zárta be a kegyeletes gyászünnepeket.

Az ünnepély befejeztével szétosztották a közönség között azt a szép emléklapot, melyet ez alkalomból adtak ki s mely a gyászünnepeken elhangzott beszédek és verseket egész terjedelmében közli.

Utazás a „közutin“ akadályokkal.

Nagyvárad, aug. 6.

A nagyvárad közuti vasutáról szól az ének, mely kivonja magát jócskán a középeurópai időszámítás alól és operettszerű vigsággal megy a mikor akar.

Megtörtént néhányszor, hogy egy nagyvárad ur ember csak a menetrendet nézte, amelyen az van kitüntetve, hogy V. Velenczén a közuti esatlakozik a főállomásra induló vonattal. Keservesen megoánta, hogy csak a menetrendet nézte s nem egyuttal az ott uralgó állapotokat, mert mire a közuti elérkezett a velencei állomásra a fűrdővonat már régesség elfűstölt.

Az erdélyi viczinális »bumlik« tele vannak adomákkal, melyek hol annak lassuságát, hol a pontosságát viczczelik ki. E vicczek most mind a Nagypiacz környékét népesítik be és mind a közuti-ra vonatkoznak s a vásáros nagy-piaczi nép mind ezzel fűszerezi kedélyét.

De van is miért. Soha jobb tárgy még vicczelésre, mint a mi szeretetreméltóan kedélyes közutink.

Vasárnap éjjel azonban a kik leszállottak róla a nagypiacz-téri főállomáson, hát először is nagyot hálákkodtak, hogy testi épségükben megérkeztek s azután pedig kifejezték abbéli nézetüket, hogy ez már még sem járja még a nagyvárad közutitól sem, hogy operettszerű vigságában ennyire megy. Amiben egy csöppnyi veszedelem van ugyanis, az már semmiképen sem viccz.

Ugy történt ugyanis a dolog, hogy a mi szeretetreméltó közutink egy mustra mozdonyja megfelelő számú kocikkal 8 óra 22 perczkor vasárnap este a Félix-fűrdőben állomásozott.

Az indulás előtt a pasaser füle hallattára a mozdonyvezető így tanácskozott a fűtővel és még valakivel.

— Kevés a vizünk, nem tudom, hogy megyünk be. Hanem gondoltam én egyet. Rontón nem fogunk megállani és Rontón tul kilökjük a tüzet.

A személyzet 2 tagja kedvezően fogadta e tervet, hanem a közönség kissé bizalmatlanul szállt föl a kocsi. A mozdonynál még egy kevés hűvözés is szükséges volt s azután a vonat egy negyedórai késéssel elindult. Előzőleg azonban sürgönyöztek a velencei állomásra,

hogy a belényesi vonatot intsék le, de később a Püspökfűrdőben ismét meggondolták a dolgot és megsürgönyözték, hogy a belényesi vonat jöhet.

A többi kevés kivétellel éppen úgy történt, a mint tervezve volt.

Rontót csakugyan elérték és a »közuti« büszkén fűtőntve elhaladt mellette. Most következett a programmszerint az a bizonyos tűz kidobás.

Egyszerre millió meg millió szikra röpített szerte-szét a levegőben és midőn a pasaser eléggé kigyönyörködte volna magát, a vonat hosszas fűtőléssel nyílt pályán megáll.

Ijedten dugta ki fejét mindenki az ablakokon:

— Na, mi baj?

— Semmi kérem, a fűtő esett le a mint a szeten kidobta, de nem történt semmi baja.

Most meg az kezdett elterjedni az utasok közt, hogy a belényesi utban van és mindjárt is utól éri a közutit.

Erre meglehetősen zavar ütött ki, némelyek leakartak szállani s gyalog megtenni az utat Nagyváradig, mások azonban a bumlit sem akarták hagyni az enyészetnek s tolni akarták inkább befelé.

Egy ur a kocsiából kiszólt a személyzetnek, hogy leintették-e a belényesit, a mozdonyvezető azonban mérgesen szolt vissza:

— Semmi köze hozzá!

— De mikor ilyen személyzet van, akkor erre is az utasnak kell gondolni — ríposztirozott az illető ur.

A személyzet öt perczig tartó dörmögése és káromkodása után végre ismét elindult a közuti és azután egyfolytába ment Velenczég, a hol a sövény mellett közvetlen állott meg és az utasok egy árkon való keresztülugrással szállhattak le. Még így is örültek a kik a főállomásra menő vonatba felülhettek.

A vonat egy félórai késéssel érkezett meg a nagy-piacz-téri állomásra.

Mindazok, a kik végig szenvedték ezen utazás gyötrelmeit, kéri az igazgatóságot, hogy mentse meg őket a jövőben ilyen rendellenességtől.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél-6-ig és d. u. 3—5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

Augusztus 15. Multság Nagyszalontán a gymnasium javára.

Augusztus 23. és 24. Kereskedelmi kamarák kongresszusa.

Augusztus 27. Csonkatorony felavatása Nagyszalontán

Augusztus 29, 30, 31. Vendéglősök kongresszusa.

* **Személyi hír.** Bartók Lajos a Petőfi társaság alelnöke, továbbá Géczy István, Ivánfi Jenő, Dezső József, kik a Petőfi társaság, a Nemzeti és Népszínházat Kolozsvárt E. Kovács Gyula temetésén képviselték, tegnap Nagyváradon időztek és a hajnali gyorsvonattal utaztak Budapestre.

* **Felhívás.** A Kath. Kör tagjait felkérem, miszerint Ő Eminentijánál f. hó 9-én d. e. 10 órakor leendő tisztelgés céljából a kath. püspökségi palotában megjelenni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1899. aug. 7.

Dús László,
alelnök.

* **Goldis püspök beköszöntője.** Goldis József aradi gör. kel. püspököt a napokban iktatták be magas méltóságába s már átvette egyházmegyéje kormányzását. Nagyvárad város és Bihar megye törvényhatóságaihoz a következő átiratot intézte:

Tek. Törvényhatóság!

Miután Ő cs. és kir. apostoli Felsőlegkegyelmesebb urunk f. évi június hó 22-én kelt legfelsőbb elhatározásával, az egyház-

megyei zsinat részéről f. évi május hó 2/14-én az aradi gör. kel. román egyházmegye püspökévé történt megválasztatásomat legkegyelmesebben megerősíteni méltóztatott s miután a nagyszabeni érsek metropolita ur által f. évi július hó 4/16-án püspökké felszenteltetem, hivatalos működésemet mint Arad-egyházmegye püspöke ugyancsak mai nap tényleg megkezdtem.

A midőn erről a Tekintetes törvényhatóságot szives tudomásul vétel végett értesíteni szerencsém van, kérem egyszersmind, hogy főpásztori hivatásom teljesítésében a vallásosság, erkölcsiség és művelődés emelése és terjesztésében szives támogatásával megtisztelni sziveskedjék.

Melyek után kiváló tiszteletem nyilvánítása mellett maradtam

Aradon, 1899. augusztus 1.

Goldis József,
aradi g. kel. román püspök.

* **A színház építése jóváhagyva.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a színház építését id. Rimanóczy Kálmán építésre bizta, de a közgyűlés ezen határozatát dr. Friedländer Sámuel megfeleltette. A miniszter azonban jóváhagyta a határozatot s erről a következőkben értesítette a várost: A város törvényhatósági bizottságának folyó évi június hó 23-án hozott határozatát, mely szerint a városi bazár-épület és városi színház építési munkálataival Rimanóczy Kálmán a részéről beadott ajánlat elfogadása mellett megbízott; az ezen határozat ellen dr. Friedländer Sámuel által beadott felelkezés elutasítása mellett indokainál fogva ezennel helybenhagyom.

* **Tisza Kálmán Nagyváradon.** Tisza Kálmán Nagyvárad város országgyűlési képviselője tegnap Nagyváradon tartózkodott s a délutáni vonattal kiutazott geszti birtokára.

* **A városi árvaház ügyei.** Nagyvárad város árvaházi választmánya vasárnap délelőtt értekezletet tartott a városházán. Dr. Bulgyovszky József polgármester elnökölt, jelen voltak: özv. Grunvald Henrikné, Mezey Vilma, Stark Gyula, Komlóssy József, Szűts Géza alszámvevő, Szűts Dezső aljegyző és Bordé Károly gondnok. A leltárt átvizsgálták és helybenhagyták. A folyó év harmadik negyedére 957 frt kiadást állapítottak meg. Felvették továbbá az árvaházba Kolendus János, Széles Sándor és Schön Jolán árvákat.

* **Lezuhant az emeletről.** Mrozek Tamás malom munkás ma éjjel Bpest Szabolcs-u. 7. sz. alatt levő első emeleti lakásának ablakából annyira kihajolt, hogy egyensúlyt veszítve, az utca kövezetére zuhant. A szerencsétlen embert összezuzott tagokkal szállították a mentők a Rókus-kórházba, a hol most a halállal vívódik.

* **Eladták a szinkört.** Weiszlovits Adolf fő-utcai házat Nagyvárad városa tudvalevőleg kisajátítja a Bazár-szoros kibővítése céljából s a benne lakóknak már fel is mondtak november hó 1-re. Weiszlovits Adolf, mint halljuk, megvette a gróf Bethlen házból a színház előtt levő bazár-épületet a színházzal és hátsó kerttel együtt 120,000 frt-ért s ide fogja elhelyezni temetkezési intézetét.

* **Tűz Biharon.** Az ijedségből kijutott f. hó 4-én a bihariaknak. Ebben a mai kánikulai hőségben, a nagy szárazságban d. u. 6 órakor barangok kongása jelezte a megrémült lakosoknak, hogy »tűz van a faluban!« Béni Gyula (alias Barkóczy Gy.) szegény zsellér embernek háza gyuladt ki és le is égett egészen az éghető anyag minden része. A kik legelsőben meglátták és megjelentek a tüznél, azt állítják, hogy a rozoga fakéményen, illetve annak egyik oldalán keletkezett a tűz. A házról nem volt otthon senki. A szegény család valahol künn a mezőn az aratórészt nyomtatta. A szomorú hírt, hogy háza leégett, szomszédai vitték meg nekik. A szegény ember hazaérkezve

a füstölő üszköt meglátva, könyezett és egész lemondással csak annyit mondott, hogy: »Szépen nézünk ki.« A mi holmija a padlason volt, oda égett, de a szobából s konyhából a derék mentők mindent kihordtak. A ház be volt biztosítva. A tűz oltására a községnek tetemes része megjelent és erélyesen fogott a mentéshez. Jelen voltak a csendőrök, az előjáróság is. Az oltásban legjobban kitüntették magukat a községi jegyzői irnok és Ádám György földmives, kinek a csizmája is megégett oltás közben. Rossz szokás Biharon az, hogy a szalmás életet, tehát a buzát is földjéről mindenki behordja udvarára és ott csépeleli vagy nyomtatja el, nem gondolják meg, hogy egy véletlen tüzeset kenyerét is tönkre teheti.

*** Nagyvárad város részvéte.** *Teleszky* István Nagyvárad város hosszú időn át volt országgy. képviselője elhunyt felett Nagyvárad város is kifejezi részvétét. A tanács vasárnap tartott rendkívüli ülésében foglalkozott a részvét módozataival. Javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy emlékéit jegyzőkönyvbe iktassák. Azonkívül koszorút helyeznek a koporsóra: »Nagyvárad város közönsége — Nagynevű volt képviselőjének« felirattal. A temetésen *Rácz Mihály* főjegyző, dr. *Hoványi Géza*, dr. *Várady Zsigmond*, dr. *Sipos Árpád* és *Pallay Lajos* fogják a várost képviselni.

A család a következő gyászjelentést bo-csátotta ki:

Teleszky Istvánné a maga és gyermekei: Stefánia, János és Dezső, továbbá unokái: Putnok Laci, Márta, Eszter és Miklós, ugyszintén a nagyszámu rokonság nevében mély fájdalommal tudatja, hogy felejthetetlen jó férje dr. *Teleszky* István ez évi augusztus hó 5-én, életének 63-ik, boldog házassága 34 ik évében Koritniczán az Urban jobbélre szenderült. A boldogult hült tetemei e hó 7-én délután 5 órakor fognak Budapesten, a kerepesi-uti temető halottas házában, a róm. kath. egyház szertartása szerint beszentaltni és ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyezettetni. Az engesztelő szent miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért kedden, folyó hó 8-án délelőtt 11 órakor fog a szt. Ferenczrendiek templomában a Mindenhatóknak bemutattni. Budapesten, 1899. aug. 6. Áldás emlékezetének, béke poraira!

*** A színház fűtése és szellőztetése.** A színház fűtő és szellőztető készülékének munkálataira tegnap tartották meg az árlejtést a városházán. Dr. Bulyovszky József elnökölt s jelen voltak: Komlóssy József, ifj. Rimler Károly, Lovas Zsigmond, Hegedüs Géza, Szüts Géza, Dus László, Krupicza J. a Fellner czég képviselője és Lukács Ödön aljegyző. 10 órakor bontották fel a beérkezett öt drb pályázatot s az eredmény a következő:

Brindl János	bpesti czég	12300	frt,
Knuth Károly	»	10100	»
Keller József	»	10200	»
Zellerin M.	»	12700	»
Bpesti szivattyu és gépgyár		14200	»

Előirányozva 14,000 frt volt. Minthogy az ajánlattevők a fűtési és szellőztetési munkákra újabb alternatív ajánlatot is adtak be, csak ennek elbírálása után lehet megtudni, hogy melyik a legelőnyösebb. A tanács ezért a pályázatokat megbírálás végett kiadta a mérnöki hivatalnak. Könting B. és Tsa budapesti czég az óvadékot letette, de konkrét ajánlatot nem küldött.

*** Halálozás.** Részvételt vettük a következő gyászjelentést: *Stankovits Gyula* m. k. áll. vasuti tisztviselő ugy maga valamint Gyula, László és Károly fiai nevében ugy az elhunyt testvére szigeti Szegedy Ilona és férje lekesei Sulyok Miklós földbirtokos, ugy gurahonezi Remekházy Károly kir. tanácsos és kataszteri elnök, Báró Bánhidi Antal nevével szül. Remekházy Józsa-val Remekházy Ödön cs. és kir. huszárfőhadnagy, mint az elhunyt nagybátyai és nagynénje, Pa-

lovits József nevével, Márkus János nevével és gyermekeivel, Szegedy Imre nevével és gyermekeivel, mint az elhunyt rokonai, ugy számos más rokonok nevében is fájdalmas szívvel tudatják, a legjobb hitves, édesanya, testvér és rokonnak *Stankovits Gyuláné*, szül. szigeti Szegedy Idának folyó hó 6-án este 11 órakor élte 36-ik, boldog házassága 16-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földmaradványai folyó hó 8-án délután 5 órakor fog Várad-Velenceze Templom-tér 124-ik szám alatt levő lakásnál a római katolikus egyház szertartása szerint beszentaltni s a várad-velencezei római katolikus sirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig folyó hó 9-és d. e. 9 órakor fog a várad-velencezei róm. kath. plebánia templomban az egek urának bemutattni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghivatnak. Nagyvárad, 1899. augusztus hó 7-én. Az örök világosság fényekedjék neki!

*** A kath. irók és hírlapírók országos értekezlete tárgyában** az O. P. E. a következő felhívást bo-csátotta ki az ország összes kath. íróihoz:

Az Országos Pázmány-Egyesület folyó évi május 25-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy Magyarország összes katolikus szellemű íróit és hírlapíróit országos értekezletre hívja össze, hogy itt a katolikus irodalom fellendítésére és terjesztésére vezető eszközökről tanácskozzanak. Ez az országos értekezlet hivatva van az Országos Pázmány-Egyesületet a legszélesebb körökben megismertetni, köréje az összes hazai katolikus szellemű írókat és hírlapírókat csoportosítani, ezzel az Egyesület erejét növelni, eszközeit megokasítani s czélját közelebb hozni; ezenkívül a hazai katolikus irodalom és időszaki sajtó érdekében alkalmazható eszközökről gondoskodni. Az Országos Pázmány-Egyesület és annak alulírott választmánya meg van győződve arról, hogy e vállalkozást hazánk minden katolikus írói feltétlenül helyesli, örömmel üdvözlí és lelkesen felkarolja. Az országos értekezlet napját csak később határozhatjuk meg, ugyanakkor állapítjuk meg a tárgysorozatot, melyet a végleges meghívással az összes katolikus szellemű íróknak megküldeni szándékozunk. Egyelőre a következőket lehet Czimed nagybecsű tudomására adnunk: Az országos értekezlet idejét szeptember első felére tesszük, megegyezően a kath. körök és olvasóegyesületek szövetkezetének országos nagygyűlésének idejével. Az értekezletet szentmise fogja megelőzni. Az eddig tárgyalásra felvett tételek a következők: 1. A katolikus írók és hírlapírók tömörítése. 2. A katolikus sajtó jelentősége és felkarolása. 3. A katolikus szépirodalom. 4. A katolikus sajtótermékek terjesztése. 5. Vidéki katolikus lapmunkatársak és tudósítók alkalmazása. 6. A katolikus sajtó hirdetési ügye. Felkérjük azonban összes íróitársainkat, ha még valamely más tétel tárgyalását kívánatosnak tartaná, sziveskedjék azt, pontosan körvonalazva, az Egyesület elnökségével közölni. Nagy fontosságú vállalkozásunkat ismételtlen lelkes pártolásába ajánljuk. Kiváló tisztelettel: Budapest, 1899. július 25. Az Országos Pázmány-Egyesület választmánya.

*** A nyilvános helyiségek zárórája.** A főváros tudvalevőleg már régebben alkotott egy szabályrendeletet, mely a vendéglők, korcsmák, kávéházak stb. zárórája iránt intézkedik és ennek 11., 12. és 13. §§-ait, mely ezeknek a helyiségeknek a záróráját megszünteti, még 1897-ben helyezte hatályon kívül, mely határozatot jóváhagyás végett a kormányhoz felterjesztette. Ma érkezett leiratában a kereskedelemügyi miniszter értesíti a fővárost, hogy ezt a határozatot a belügyminiszterrel egyetértőleg jóvá nem hagyja, mert nem forognak fenn oly figyelemre méltó körülmények, melyek a zárórá megszüntetését szükségessé tennék. Felhívja tehát a miniszter a fővárost, hogy a kérdést mielőbb fontolja meg és az illetékes tényezők véleményének meghallgatásával igyekezék e téren az üzleti érdeket a közegészség-

ügyi, közbiztonsági és közrendészeti érdekekkel, valamint a főváros lakosságának és az utazó közönség érdekeivel és igényeivel is kellőképen összeegyeztetni.

Dreyfus birái előtt.

Tegnap vette kezdetét Rennesen a Dreyfus-ügy tárgyalása, melyről a következő pártatlan sürgönyi tudósítással számolunk be.

Rennes, aug. 7. A haditörvényszék valószínűleg nem fog kedd előtt a titkos dossier vizsgálatával foglalkozni, a mi nem nyilvános ülésen fog történni. A tárgyaláson csupán a vádlott védőjével, Chanoin tábornok kormánybiztos és Paléologue külügyminiszteriumi osztályfőnök lesznek jelen. A vádlottnak és védőnek meg kell fogadniok, hogy olyan iratokról, melyek esetleg káros következményeket vonhatna maga után, a nyilvános tárgyalás során nem fognak említést tenni. Casimir Perier, Billott és Gonse tábornokok, továbbá több más tanunak megidézett tiszt ide érkezett. Billott tábornok megérkezésekor azt kiabálták: Eljen a hadsereg! Eljen a köztársaság! és a papság ellen irányuló kiáltások voltak hallhatók.

Páris, aug. 7. Szociálisták és a szabadelvűek csoportjai ma Elienne Dolet szorba előtt tüntetést rendeztek, mely alkalommal Zolat éltették és Rochefort ellen irányuló kiáltásokat hallattak, mi ellentétetésre adott alkalmat, mi-ből verekedés támadt. A rendőrség végül szétoszlatta a tüntetőket, a nélkül, hogy komolyabb rendzavarás történt volna.

„Előzmények.“

Rennes, aug. 7. *Boisdeffre* és *Rogel* tábornokok ideérkeztek. Semmiféle incidens nem történt.

Páris, aug. 7. A *Matin* egy levelet közöl, a melyet *Esterházy* irt *Carriere* kormánybiztosnak. *Esterházy* kijelenti a levélben, hogy *Sandher* parancsára érintkezésbe lépett *Schwartzkoppen* ezredessel és a bordereaut ugyancsak *Sandher* utasítására irta. Végül azt mondja *Esterházy*, hogy nagy szolgálatot tett hazájának.

A tárgyalás.

Rennes, aug. 7. Hat órakor reggel az uton a gymnasiumhoz, melynek disztermében tudvalevőleg a pert tárgyalják, csak igen kevés ember volt. Alig gyülekezett ötven kíváncsi, hogy az utcán lesse a történendőket. Még hajnalban állott fel a szakasz gyalogság, melynek hivatása volt megakadályozni, hogy hivatalnok ne mehessenek a gymnasium épületébe: de nem volt beavatkozásra szükség, mert a nagyközönség nem igen tanusított tolakodó érdeklődést az események iránt.

A szakasz által formált négyszögön keresztül három zsandár vezette rövid hat óra után Dreyfust, akin egészen új egyenruha feszült. Csak néhány lépésnyire kellett az utcán mennie, hogy a gymnasium épületét elérje. Arczát a távolabb állók nem is láthatták. Bemenése az épületbe egészen zajtalanul folyt le. Mihelyt Dreyfus bement volt, a tanukat bo-csátolták be.

Magában a tárgyalási teremben válogatott közönség gyűlt egybe; már korán reggel jöttek ügyvédek, írók, a legelőkelőbb társasághoz tartozó hölgyek. Természetesen feszülten várták Dreyfus belépését, de azért teljesen csendben

voltak és csak az arcokra ült ki a feszült várakozás kifejezése.

A tárgyaló teremből a csendőrök szobájába vivő ajtókat szénaköteggel kipárnázták nyilván azért, hogy a bírák, védők, tanúk külön-szobákban folytatott tanácskozásait meg ne hallják.

A tárgyaló teremben a közönség sorai közt voltak bátyja *Mathien*, sógora *Hannard* Viviáni képviselő stb.

Pont 7 órakor lépett a terembe *Jouard* ezredes, a törvényszék elnöke, kit kor szerint követtek egyenkint a többi bírák. Ebben a pillanatban az őrparancsnok »Tisztelegj-t« parancsolt.

Jouard ezredes és a többi bírák kimért lépéssel az emelvényre mentek és ott helyet foglaltak. Jobbról, balról 3—3 bíró foglalt helyet. A pótbírák az elnök mögött ültek. Illő távolságban az elnöktől a védők foglaltak helyet, kik különös figyelem tárgyát képezték.

Jouard ezredes következő szavakban nyitotta meg a tárgyalást:

A tárgyalás kezdődik; vezessék be a vádlottat.

Most jött általános óriási figyelem között Dreyfus a terembe. Kard nélkül ugyan, de rangjának megfelelőleg katonatiszt kísérette. Szilárd léptekkel ment a vádlottak padja felé; meghajolt a bírák előtt és leült.

Elnök: Keljen föl, feleljen a kérdéseimre. Családi és keresztnéve?

Az elnök kérdéseire előadja azután, hogy 40 éves, politechnikai katonai iskolát végzett, katonai rangfokozata tüzérségi százados.

— Milyen ezrednél szolgált?

— A 14. számú tüzérezrednél, azonkívül a vezérkar első osztályában, mint aspirans voltam beosztva.

— Milyen ezimen szolgált?

— Mint önkéntes.

Jouard a nationale felvétele után azt mondta:

— Felkérem önt, hogy a tárgyalást a legnagyobb figyelemmel kövesse.

Dreyfus erre fejbólintással válaszolt.

Ezután felolvasták az egyes bírák kinevezési okmányait. Több rendbeli formalitás elintézése után felolvasták a semmisítőszék határozatát és végül körülbelül 8 órakor kezdődött a tanúk lajstromának felolvasása.

A tanúk.

Dreyfus eddig a közönséghez háttal ült és folytonos figyelemmel a bírák felé nézett. Mikor a tanúk jegyzékét felolvasták, kitűnt, hogy több tanu hiányzik, közöttük Madame P. Esterházy és Henry özvegye.

Legelsőnek *Chanoine* tábornok, azután *Paleslugne* nevét olvasták föl, kik hivatalosan lesznek fölvilágosítást adni a titkos iratesomóról. Azután következett *Roche* berlini követségi titkár, *Casimier Perier*, *Mercier*, *Zurlinden*, *Cavaignac*, *Hanataux*, *Lebov*, *Piquart* stb.

A tábornokok valamennyien egyenruhában jelentek meg, *Piquart* polgári ruhában.

Elnök mindegyik tanuhoz külön intézte a törvényes figyelmeztetést s azután felszólította őket, hogy a termet hagyják el.

A tanúk távozása után felolvasták a semmisítőszék ítéletét, mely után az elnök így szólt Dreyfushoz:

Az imént felolvasott iratokból kitűnik, hogy azzal van vádolva, hogy 1894-ben üzelmeket követett el egy vagy több hatalommal vagy ezeknek ügynökeivel. Összekötötést tartott fenn

velük, hogy a borderóban felsorolt okmányokat kiszolgált nekik azzal a szándékkal, hogy Franciaország ellen való ellenségeskedést vagy háborút idézzon elő.

Figyelmeztetem, hogy mindent elmondhat, a mit védelme szempontjából szükségesnek fog tartani!

Elnök ezután a védőkhöz fordul: Tisztelt uraim, figyelmeztetem önöket a katonai büntető törvénykönyv 121 szakaszára, mely kötelességükké teszi, hogy semmi olyast elő ne hozzanak mi nem fér össze lelkiismeretükkel és hogy semmivel sem szabad véteniük a tisztelet ellen, melylyel a törvénynek és a hatóságnak tartoznak.

Az elnöki figyelmeztetés után *Carriere* őrnagy kormánybiztos felszólal a távollevő tanúk dolgában. *Walsin Eszterházyról* így szól: *Walsin* eljön, ha neki úgy tetszik, de nekünk teljesen közömbös akár eljön, akár nem. A többi tanura nézve kérem a bíróságot, hogy ezzel most ne foglalkozzék és csak az eljárás további folyamán határozzon róla. A kormánybiztos ezután jelenti, hogy a titkos iratesomó tanulmányozása négy napot kíván és a kormány részéről *Chanoine* és *Paleslugne* lesz jelen.

Dreyfus vallomása.

Elnök: Következik a borderó felolvasása. Vádlott. Ismeri a borderót?

Dreyfus: Ártatlan vagyok ezredes ur! és miként 1894-ben, úgy ma is csak azt kiáltom: ártatlan vagyok! Hogy azóta mindent eltűrtem csak azért tettem; mert ártatlan vagyok.

Elnök folytatja a kihallgatást egyes részletekre: *Dreyfus* ön az 1892-iki burgesi katonai iskolában volt és ott a lövészgyakorlatokban részt vett.

Dreyfus: Igaz ezredes ur.

Elnök: Önnek 1894-ben különös ismeretei voltak az ágyukezelésről.

Dreyfus: Különös ismereteim nem voltak.

Elnök: Ön akkoriban tartozott a harmadik ügyosztályhoz, midőn a határvédelmet tervezték. Tudott erről?

Dreyfus: Határozottan.

Elnök: A borderó augusztus végéről volt keltező és ön az első félét a harmadik ügyosztályban töltötte.

Dreyfus: Ez lehetséges, de a borderót sohasem láttam.

Elnök: Áttérünk a Madagaszkarra vonatkozó iratokra. Ön ezekre nézve attól a káplártól ki azokat lemásolta felvilágosításokat kért.

Dreyfus: Soha nem kértem ilyenféle felvilágosítást és nem is tudtam, hogy a szobában mi történik.

A kihallgatás alatt több ízben élesebb összeszólalkozás volt. *Dreyfus* egyik kérdésre kijelentette, hogy arra már válaszolt.

Elnök: A német katonai attachéval érintkezett?

Dreyfus: Soha! Soha!

Elnök: Miért mondotta, hogy három év múlva meggyőződnek ártatlanságáról? Volt önnek erre indoka?

Dreyfus: Nem volt!

Azán újból incidens volt az elnök és *Demange* között. *Carriere* kormánybiztos a titkos iratesomó tárgyalását kéri. A hadi törvényszék tanácskozára visszavonul s ezután az elnök kihirdette a határozatot, mely 5 szavazattal 2 ellenében hozott, hogy a nyilvános tárgyalást felfüggeszti és holnap megkezdődik a titkos tárgyalás. A hallgatóság csendben szétoszlott. A kormány megbízásából két gyorsró hivatalosan jegyez.

Chanoine tábornoknak a *Figaro* egyik munkatársa tréfából azt mondta, hogy a titkos iratesomót ellopták. *Chanoine:* Bárha úgy volna! s ezzel kifejezte, hogy mily nehéz, kellemetlen ezeket *Demange* és *Labori* kritikájának alávetni.

Rennes, aug. 7. Senki sem közlekedhetik igazolvány nélkül. Maga az államügyész is igazolvánnyal jár. Intézkedés történt, hogy *Dreyfus* senkivel se érintkezhesék.

Dreyfus általában tagadja a vádat, vagy azt mondja, hogy nem emlékszik rá. Amikor elébe teszik a borderaut, határozottan kijelenti, hogy nem ő a szerzője. *Elnök* kérdésére tagadja, hogy jelen lett volna a *Mullhausen* környéken tartott hadgyakorlatokon, tagadja, hogy ott lóra szállt, hogy egy dragonos tiszttel beszélt volna, vele reggelizett volna s az 1886-iki fegyvermodellt megmutatta volna. Arra sem emlékszik, hogy *Renusat* századosnak levelet irt volna, hogy felvilágosítást kapjon a *Rodin*-féle ágyuról.

Elnök: Ön gyakran indiszkrét kérdéseket intézett bajtársaihoz?

Vádlott: Nem igaz!

Elnök Különösen vasuti szállításról.

Vádlott: Nem ezredes ur!

Dreyfus nem akarja beismerni azt sem, hogy *Brüsszelbe* utazott. Arra nézve, hogy milyen viszonyban volt azzal a *Rue-Bizet*-ten lakó hölgyvel, kit kémkedéssel gyanúsítottak, kijelenti, hogy a gyanuról csak az 1894-iki per folyamán értesült. *Gendron* őrnagynak — mondja a vádlott, — ki nála bevezetett, ki úgy hiszem, a helyszerző irodához volt beosztva, — tudomással kellett volna bírnia ha a hölgy gyanus volt.

Elnök: Azután áttér a vizsgálat ama részére, mely *Du Paty de Clamra* vonatkozik.

Vádlottnak megmutatják a próbairást, melyet *Dreyfus Du Paty de Clam* parancsára irt. *Elnöknek* arra a kérdésére, hogy mi történt vele elítéltetése után mikor *Du Paty Cherch* Midiben felkereste, *Dreyfus* azt válaszolta, hogy *Du Paty* azt kérdezte tőlem, hogy nem közöltem-e jelentéktelen híreket, hogy másokat kapjak értők. Erre azt feleltem, hogy nem és hozzátettem, hogy mégse járja, hogy ártatlan embert itéljenek el. Megkértem járjon közben a miniszternél, kérje meg, hogy derítse fel az ügyet.

Vádlott azután tagadja, hogy midőn *Du Paty* egy idegen katonai attaséről beszélt, azt mondta volna, hogy leszurná. Nem azt mondta, hanem azt, hogy miuden kormányának módjában van kémkedést végeztetni és megkérdezni külföldön a katonai attachékat. A kormány helyében, — mondja *Dreyfus* — ahelyett, hogy ártatlan embert elítéltetnek, nyilatkozásra kényszeríteném az attasékat, még ha kést kellene is torkukra tennem.

Elnök ezután kérdi, hogy ki volt jelen a fokozásnál?

Dreyfus: *Lebrun* *Renault* százados.

Elnök: Nem mondott neki semmit?

Dreyfus: Tulajdonképen semmit. Amit beszéltem, inkább monológ volt. Szakgatott mondatokban beszéltem. Éreztem, hogy az egész nép fel van háborodva a terhemre rótt büntetén. Az egész világ színe előtt akartam kiáltani ártatlanságomat, azt akartam mondani, hogy nem én vagyok a bűnös, meg akartam értetni velük, hogy a bűnös nem az a ki előttük áll. Azután azt mondtam *Lebrun Renault*-nak, hogy ártatlannak vallom magam az egész nép előtt.

Elnök: Nem mondta ezt: A miniszter jól tudja, hogy ha irásokat szolgáltatam ki?

Vádlott: Nem! Ha miniszterről beszéltem,

ki tudta volna, hogy ártatlan vagyok. Csak arra a beszélgetésre utaltam, mely köztem és Paty közt folyt le.

Elnök: Miért mondta, hogy ártatlansága három év múlva fog kiderülni. Ha ártatlan volt, azt kellett volna kívánnia, hogy előbb derüljön ki?

Dreyfus: Ha 3 évről beszéltem csak azért tettem, mert azt mondták nekem, hogy külpolitikai okok kívánják, hogy ügyem ne derüljön ki azonnal és ne reméljem, hogy az igazság 2-4 év előtt napfényre jut.

Elnök: Nem rejlett a hároméves határidő mögött valami hátsó gondolat?

Dreyfus: Nem ezredes ur!

EGYESÜLETEK.

A biharmegyei népnevelési egyesület ülése. A biharmegyei népnevelési egyesület választmánya ma, kedden d. u. 5 órakor hivatalos helyiségében (Nagypiacz-tér közs. polg. fiúiskola épület földszint 10 ajtó) választmányi ülést tart.

Igazságszolgáltatás.

A letartóztatott számtanácsos ügye. Gubics György nyugalmazott pénzügyminiszteri számtanácsost, a ki évek hosszú során hamisított nyugták alapján szedte fel az állampénztárnál a nyugdíjasok pénzét s ily módon közel 150 ezer forint erejéig károsította meg a kir. kincstárt, a rendőrség még a múlt hét végén bezárította a kir. törvényszék fogházába. Bűnyűgyében Puskarin dr. vizsgáló bíró vezeti a vizsgálatot. Puskarin dr. távollétében dr. Kiss István albirónál van Gubics ügye, a ki még szombaton délben az ügyiratok kézhez vétele után nyomban kihallgatta a börtönből felkísért Gubicsot. A kihallgatás több mint másfélóra hosszáig tartott. Ma kora reggel Gubics leánya is megjelent a vizsgálóbírónál, hogy atyjának ügye felől információkat szerezzen.

Végrehajtás akadályokkal. Ez év május 23-án délután Goldburg Ferencz kir. bírósági végrehajtó Bruckner Samu hites becsüs és Krausz Mór ügyvéd segédjének kíséretében beállított Lux Alojzia kender-utca 13. sz. a. lakásába, hogy ott Huppert Márton ellen végrehajtást fogatosítsa. Ez a Huppert vadházasságban élt Lux Alojziával s előzőleg már le volt foglalva Lux Alojzia összes ingósága Huppert tartozása fejében. A hivatalos személyeket Lux Alojzia nem a legbarátságosabban fogadta. Elmondta őket rablóknak, zsványoknak, betörőknek sőt kevésen mullott, hogy tettleg is nem inzultálta őket. Hiába csitította Goldburg végrehajtó, nem használt semmit. Mikor a végrehajtást befejezték s távozni akartak a lakásból, Lux Alojzia utját állotta a végrehajtónak s öklével veszedelmesen kezdte fenyegetni. Bruckner becsüsnek úgy kellett félre szorítani a feldühödött némbert, hogy a végrehajtót kiszabadítsa.

Goldburg végrehajtó becsületsértési panasza folytán ma ismét találkozott az akkori társaság Schmidt Albin büntető albiró tárgyaló szobájában.

A panaszos végrehajtó kihallgatása után a pergő nyelvű vádlottat hallgatta ki a bíró. Lux Alojzia tagadott mindent, még azt is, hogy magyarul tudna. Sőt annyira ment, hogy könnyű testi sértés miatt még panaszt is

emelt Goldburg végrehajtó, Bruckner becsüs és Krausz dr. ügyvéd segédje ellen.

Itélethozatalra azonban nem került a sor, mert a bíró több tanu kihallgatásának szükségét látta fennforogni s ezért a tárgyalást elhalasztotta pár napra.

SPORT.

Kerékpár-verseny.

Vasárnap d. u. folyt le a Sport-téren a nagyváradi Kerékpár Egylet által hirdetett kerékpáros verseny mérsékelt érdeklődés mellett, minek oka talán a nagy meleg, mely távol tartotta a közönséget a Sport-téri pályától, de nem a kerékpár bajnokait, a kik Aradról, Debrecznből és Kolozsvárról jöttek el a versenyre. A versenyek előre hirdetett championja azonban: Petroff Lipót, Temesvár bajnoka nem jött meg és ezzel a versenyek jó sokat veszítettek érdekességükből — különösen a sport-körök előtt.

Kevés időre a versenyek kezdete után, hogy-hogy nem, egy piczi kis föllegecske került a tűzben égő égboltra, azután egy második, harmadik, végre egy nagy komor fekete felleg dörgéssel, minek folytán az első esőcseppe a közönség egy része a tribünre futott fel, mely így teljesen megtelt, másrésze pedig a pavilonba szaladt fel. Igen sokan azonban tanácsosabbnak tartották félbe szakítani a sport gyönyörűséget s kocsin hazafutni a vihar elől. A rossz idő azonban pár percig csepergett, de azután ismét kiderült — sokak sajnálatára és a versenyt kis megszakítással folytatták.

A versenyen baleset is történt. A vendégek versenyének előfutáiban Kiss György gépjéről leesett versenyközben s lábáról a börtényi nagyságban véresre surolta. A sebesültet a pavilonba orvosi kezelés alá vették.

Verseny-bizottság: Elnök: Kunz Gusztáv. **Verseny-bírók:** Dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Lasztagalner Kálmán (Debreczen), Fleischacker Gyula, ifj. Rimler Károly, Lewitter Miksa, Láng József. **Céls-bírók:** Fényes Manó, Pallay Lajos. **Indítók:** Ifj. Rimanóczy Kálmán, Barna Tibor. **Körszámlálók:** Hollósy Jenő és Kalenda János. **Számrendezők:** Aufrecht Alajos és Balla Dezső. **Időmérő:** Weingärtner Andor.

A megnyitó verseny előfutáiban beérkeztek Koch Manó, Kiss György, Schwartz Sándor, Györfi Ernő, Ehrenreich Jenő, ifj. Kornay Károly. Elsőnek érkezett be a döntő futamban Kiss György, P. K. E. D., másodiknak Schwartz Sándor, harmadiknak Koch Manó A. M. K. C.

A juniorok versenyében első ifj. Lehmann Gusztáv, második Vlád Ágoston, harmadik Nozák Rudolf.

Vendégek versenyének előfutáiban Rott János, Schwartz Sándor, Koch Manó, Kiss György, Brassay Ernő, ifj. Kornay Károly érkeztek be. A döntő futamban első lett Rott János D. K. E., második Kiss György P. K. E., harmadik Koch Manó.

Seniorok versenyében első lett Sichert Ede, második Veress József P. K. E. D., harmadik Thieszen Arthur P. K. E. D.

A verseny legérdekesebb pontja volt a 10,000 méteres főverseny, melyben hatan indultak, első lett Rott János, második Kiss György, harmadik Schwartz Sándor és negyedik Koch Manó.

Este 8 órakor volt a bankett a Sport pavillonban a díjak kiosztásával.

MULATSÁG.

A Réti Népkör vasárnap sikerült mulatságot rendezett tekeversennyel és konfetti dobálással egybekötve. A nagy meleg dacára már a kora délutáni órákban megkezdtek a teke-versenyt, melyre öt remek díj volt s mely díjak mindegyikéből két-két egyforma díj volt. A teke-verseny eredménye a követ-

kező volt: Az első díjat Jankay Mihály nyerte. Ez egy tizkoronás arany díszítve koronákkal és egy bárány, melyet azonnal el is készítettek izletes ételnek. Ugyancsak egy öt koronás aranyat díszítve koronákkal Klein Miksa nyerte. A második díjat Jankay Mihály és Huszák Ferencz nyerték. A harmadik díjat: Kardos Kálmán és Huszák Ferencz nyerték. A negyedik díjat Jankay Mihály és Kállay Albert nyerték. Az ötödik díjat: Jankay Mihály nyerte. A táncmulatság este 8 órakor vette kezdetét és csak a reggeli órákban oszlott a közönség. A jelen volt hölgyek névsorából a következőket jegyeztük fel:

Asszonyok: Ludvig Józsefné, Szabó Jánosné, Borosi Józsefné, Karsay Lászlóné, Füredi Lajosné, Dénes Jánosné, Tricsék Vilmosné, Keresztessy Józsefné, Főris Béláné, Tóth Sándorné (Polgár), Reich Antalné, Huszák Ferenczné, Papp Lajosné, Gergely Lajosné, Boros Lajosné, Gábor Jánosné, Bartha Gyuláné, Kóta Józsefné, Bálint Dénesné, Kulesár Sándorné, Zagyva Imréné, Antoel Elekné stb. stb.

Leányok: Karsay Margit, Szabó Mariska, Szigeti Mariska, Deák Rózsika, Ravazdi Mariska, Csáki Mariska, Tóth Topay Ilonka, Gáspár Erzsike, Dobay Rózsika, Nagy Piroska, Korbita Mariska, Nagy Berta, Rákósy Mariska, Keresztési Róza, Ferenczi Juliska, Fehér Mariska, Gábor Juliska, Friedmann Mariska, Boros Vilma, Dézsi Mariska, Fekete Mariska, Fekete Róza, Ardély Lujza, Csonasy Juliska, Papp Erzsike stb. stb.

SZINHAZ.

Heti műsor.

Kedd: *Szegény Jonathán* Németh J. vf.

Szerda: *Ember tragédiája*.

Csütörtök: *Czifra nyomorúság*. Németh József vf.

Péntek: *Londoni koldusok*.

Szombat: *Czigánybáró* Németh J. vf.

d. u. *Molnár és gyermeke*.

Vasárnap: este: *Éjjel az erdőn*. Németh József vf.

Nőemancipáció.

Vasárnap este mérsékelttel telt ház előtt Szigeti József egy kedves bohózatát a Nőemancipációt elevenítették fel. Az előadáson jócskán meglátszott a próbák csekély volta s hogy a közönség mégis jól mulatott az egyedül Németh József páratlanul jóízű huszárijának és Komlói Emma bájos Flóra alakításának köszönhető.

A mit Németh József produkált ez alakban, az maradandó hatása a nagyváradi színházlátogatók előtt és nem sok színészről látják azt, amit tőle láttunk vasárnap este, hogy a színésznek mindig van a szinpadon tennivalója. A közönség nyílt színen is megtapsolta s lámpák elé többször kihívta.

Komlói Emma bájos játékaival, nagy élénkséggel és érzéssel elénekelt magyar dalaival gyújtott. Tisztelői óriási japán legyezővel lepték meg, a közönség pedig tapssal honorálta játékát s dalait pedig megújraza. Tehetsége s hajlama is van a népsziművekhez.

Leővey Leó mint furvózer hadnagy keltett frenetikus hatást s minden mozdulata csak újabb inger volt a nevetésre. K. Árpási Katával (Fruzina) megjátszott jelenete pedig egész tapsvihart eredményezett.

REGÉNY-CSARNOK.

NEM HIÁBA.

Irtta: Neidegg, fordította: Szirtes.

Hiába beszélt neki öcsese Isten irgalmáról, sokkal többet vétkezett vakmerően bizakodva Isten irgalmában, hogysem igazságától ne kellett volna most rettegnie.

Halálos küzdelme iszonyu volt. Ferencz hálát adott az Istennek, midőn ez a szegény bűnös lélek elhagyta testét s oda ért, hol a késő bánat is vigalmat talál.

Eközben a Starkenbach-családban tikkasztó hangulat uralkodott. Ferenczet hivatalosan értesítették, hogy Freibergbe, egy vidéki városkába helyezték át s új állását hat hét alatt el kell foglalnia. Ez áthelyezés valóságos vihart támasztott, de nem azok ellen, a kit az büntetés-képen sujtott. Még Starkenbachné is odahagyta közömbös álláspontját és gorombasággal határos hidegséget mutatott veje iránt. Ada patakokban hullatta könnyeit s a szenvedélyes szemrehányásokból ki nem fogyott. Kimondta egész határozottan, hogy nem megy vele vissza G. városba, mert a föld alá sülyedne — ura helyett — szegyenletében. Az egész világnak avval dicsekedett, hogy legközelebb előléptetik férjét, most pedig nyomoruságos fészekbe helyezik; ő nem tudna ismerőseinek szemébe nézni és apja is, Viktória is igazat adtak neki.

Külföldi viszony volt Ganemann és ezen sógora között. Viktória egyszerűen kegyednek szólította őt s általában oly hideg volt hozzá, hogy időjártával mindjobban idegenkedtek egymástól. Feltette-e Viktória befolyását hugára, vagy egyéb ok idézte-e elő ezt az ellenszenvet, talán maga sem tudta megmondani. Oly férfiak közt élt, kinek legfőbb céljuk volt a pénzt halomra gyűjteni; szükségképpen szemét szúrta tehát, hogy sógora meggyőződését magasabbra tartotta, mint az anyagi jót; ha emellett nagy tetterőt és hajthatatlan erélyt látott volna benne, talán meghajolt volna előtte. Ganemann jellemének e tagadhatatlan gyöngesége mellett azonban fülükerekedett Viktória erős akarata. Bizonyos harc keletkezett köztük Ada jellemének irányítása miatt, melyben okvetlenül annak kellett buknia, a ki a fiatal asszony hibáival szemben mindig elnéző volt, a ki a menyecske önző kívánságait nem merete korlátozni.

Steinfeldner kimulta után Starkenbach, a ki őt betegsége alatt megsem látogatta, azonnal megjelent a halett lakásán és a szállásadó kisasszony határtalan ámulatára kikutatta a boldogult asztaliókját. Avval igazolta magát, hogy utolsó találkozásuk alkalmával fontos iratokat adott át Steinfeldnernek, melyekre most hirtelen szüksége van. Az öreg kisasszony nem mert a tekintélyes urral ellenkezni, kinek mindenesetre jobban kellett tudnia, mit enged meg a törvény és hagyta őt tovább gazdálkodni. Azonban a kívánt iratcsomót bajosan találta meg, mert üres kézzel és igen rossz hangulatban hagyta el a házat, alig méltatva figyelemre a megijedt kisasszonyt, kit jövedele alkalmával a legudvariasabb szólas módokkal örvendeztetett meg.

Haza érvén üzleti ügyben magához hívatta Ferenczet, ki másnap reggel már el akart utazni. Egyetlen pillantás apósa komor arczára és Ganemann tisztában volt vele, hogy rossz vásárra lehet kilátása.

— Akármennyire fölötté állsz is mindannak, a mi az anyagiakat illeti, — kezdte gunyosan, — talán mégis meg tudod érteni, hogy most, miután nagy pénzügyi károkat vallottam, már nem adhatok Ádának annyi járadékot, mint eddig.

— Nyilatkozatod egyáltalán nem lep meg, de nagyon lekötelnél, ha magad mondanád meg Ádának, ki mindenesetre nagyon fogja fájlalni.

— Azt hiszed talán, hogy nem tarthat többre számot mint te?

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király utazása.

Grác aug. 7. A király Radmerbe menő vonata Ausseeban megállott, hol *Hohenlohe* herceg német birodalmi kancellár várta a vonatot és felszállt reá. A király, a ki Hohenlohet meghívta volt, igen szívélyesen üdvözölte és 8

percig társalgott vele. A bucsuzás szintén igen szívélyes volt.

Ischl, aug. 6. A király *Ferencz Ferdinánd* főherczeggel, a ki délben ide érkezett Gmundenből, továbbá *Lipót, György és Konrád* bajor herczegekkel ma délután külön vonaton Radmerbe utazott udvari vadászatra.

Radmer, aug. 7. A király *Ferencz Ferdinánd* főherczeggel, *Lipót, György és Konrád* bajor herczegekkel három napi vadászatra a legjobb egészségben ide érkezett. (Magyar Távirati Iroda.)

Öngyilkos főhadnagyk.

Debreczen, aug. 7. (Saj. tud. táv.) *Gubody* a debreczeni honvéd gy. ezred egyik fiatal főhadnagya a város erdőben tegnap éjjel föbelötte magát.

Salzburg, aug. 7. *Beusch* br. a 69. cs. és kir. gy. ezredbeli főhadnagy *Königrécznél* agyonlötte magát. Ezredparancsnokának a következő táviratot küldte:

»Tisztelettel jelentem, hogy a mai napon *Königrécznél* agyonlövöm magam.«

Gyászfátyol Hentziért.

Budapest, aug. 7. (Saj. tud. táv.) A budapesti függetlenségi polgárok közt mozgalom indult meg, hogy az nap, a midőn a Hentzi ünnepély lesz a függetlenségi polgárok gyászfátyolokkal a honvédelemhez vonulnak.

Gyűlés a cukoradó ellen.

Laibach, aug. 7. Mind a keresztényszocialista, mind a szocialdemokrata munkások ma gyűlést tartottak, amelyen a cukoradó ellen és a sör és petroleumadó emelése ellen irányuló határozatokat hoztak. Mind a két gyűlés nyugodtan folyt le. (Magy. Táv. Iroda.)

A bolgár fejedelem Münchenben.

München, aug. 7. *Ferdinánd* bolgár fejedelem ma délelőtt ideérkezett. (Magy. Táv. Iroda.)

Ostromállapot Salzburgban.

Salzburg, aug. 7. Hire jár, hogy a kormány itt ki fogja hirdetni az ostromállapotot. Estére több század dragonyost várnak ide. (Magy. Táv. Iroda.)

Nagy vasuti szerencsétlenség külföldön.

Páris, aug. 7. A nantesi express-vonat belerohant az öt percczel előbb utnak indított gyorsvonatba. *Öt kocsi az összeütközés ereje pozdorjává zuzott, 17 utas azonnal meghalt, 73 megsebesült.*

Későbbi sürgönyök még a következő részleteket jelentik:

Páris, aug. 7. Szombat este fél 10 után a karjelző szabálytalan működése következtében a juvisy-sur-orge-i pályaudvaron a Párisból Nantesba menő futár-vonat beszaladt az ugyanabban az irányban 5 percczel előbb elindult gyorsvonatba. Az összeütközés következtében az első vonat öt hátulso kocsija összezuzódott. Tizenhét ember életét veszítette, negyvenkilenc megsebesült. Azonnal segélyvonatot indítottak a szerencsétlenség

helyére. A közmunkaügyi miniszter éjjel 1 órakor Juvisybe ment, hogy vizsgálatot indítson és reggel 5 órakor visszatért Párisba.

Páris, aug. 7. Az utolsó jelentések azt mondják, hogy az összeütközés a 29—b. és 29 számú vonatok között, melyek közül az első 9 óra 35 perccor, a második pedig 9 óra 40 perccor indult el Párisból Nantes felé, este 10 óra 5 perccor történt. Az első vonat Juvisyben megállott. Még nem tudják, hogy azért-e, mert a karjelző, amely — mint gyanítják — az ebben az időben dühöngő vihar bővetkeztében nem működött teljesen, először »tilost«-t jelzett és csak azután szabadot. A sebesültek közül, akiknek száma — mint eddig megállapították — 73, sokan súlyosan és néhányan halálosan sérültek meg. *Loubet* elnök megbizta egyik parancsörtisztjét, hogy látogassa meg a különböző kórházakban elhelyezett sebesülteket.

Páris, aug. 7. Az orleansi vasuttársaság a következő jelentést adta ki:

Az express-vonat megállt Juvisyben, ahol jelzéssel kellett volna a vonatot fedezni. A vizsgálat azt nyomozza, hogyan történhetett, hogy a jelzés nem állította meg az utána jövő vonatot. Részben az akkor dühöngött vihart okolják. Az express-vonat vé én levő csomagszállító vagon és az utolsó személykocsi — egy III. osztályu vagon — teljesen tönkrement. Ez a koci tömve volt utasokkal, azért van a katasztrófának olyan sok áldozata. A társaság jelentése megerősíti, hogy 17 ember életét veszítette. (Magy. Táv. Iroda.)

A vizsály megszűnése.

Pretoria, aug. 7. A volksraad hétfőn zárt ülésben fogja tárgyalni *Chamborlatin* angol gyarmatügyi miniszternek vegyes vizsgáló bizottság kiküldésére vonatkozó javaslatát. *Krüger* elnök egyelőre értesítette *Milner* fokföldi kormányzót, hogy kész minden barátságos kezdeményezést elfogadni, amely a vizsály megszüntetésére vezethet. (Magy. Táv. Iroda.)

KÖZGAZDASÁG

Aratás Bihar környékén. Az aratás, bár sokáig késve a sűrű esők miatt, már teljesen be van fejezve községünk határában, de a környéken is. Az elemi csapások kegyetlen munkája igen érezhető. A próbaeséplés megtörtént, sőt sok kis gazda el is nyomtatta már szomoru termését. Bihar, H.-K.-Kovácsi és Hodos községek határában a buzaárak keresztje alig eresztett egy vékát, sőt fél vékát is alig adott sok gazda keresztje. Alig van olyan gazda, akinek két vékát adott keresztje. A mostani erős szárazságnak, ha még eső nem jő, meg lesz a szomoru következése, — a tengerik, melyek oly szép termést ígértek, sárgulnak és fonnyadnak, a cső nem tud kifejlődni. A sarju is sül már, tehát az sem lesz. És mindezek után mégis mit kell tapasztalunk! A szűk termés daczára a gabona ára leszállott. Ez rettenetes csapás, a nép el van keseredve. A már is sürgetett adókért, melyek évenként növekednek, a termést potom 7 frt 40, 50, 60 krért mázsánként kell vesztegetni.

